

175269 - غايىلىك بىر ياش تۇيۇقسىزلا زەھەرلىك چېكىملىككە خۇمار بولدى، بىز ئۇنىڭغا قانداق نەسەھەت قىلىشىمىز كېرەك؟

سوئال

مەن قېيىن بىر ئەھۋالدا قالدىم، مەن ھەممىگە ئىنتىلىپ تۇرىدىغان بىر ياش ئادىم، شۇنداقلا كۈنلەرنىڭ بىرىدە مۇشۇنداق سۆزلەرنى يېزىشنى ئەسلا خىيال قىلىپ باقمىغان ئېدىم. مەن ھازىر خۇددى كۆزۈم پەردىلەنگەندەك كەيپىياتىمنى ئۈزۈمۈمۇ چۈشەنمەيدىغان بىر ھالەتتە، ئىشنى قەيەردىن باشلايمەن؟، مېنىڭ پسخولوگىيە ھالىتىم بولسا، ھازىرغىچە زەھەرلىك چېكىملىك چېكىپ كېلىۋاتىمەن، داۋالاش ئۈچۈن دوختۇرنىڭ يېنىغا باردىم، ئۇنىڭدىن كىيىن دورىغا ئادەتلىنىپ قالدىم، شۇنىڭ بىلەن بارلىق ئىقتىسادتىن ئايرىلدىم، ھازىر گەپ چۈشەنمەيدىغان ھالەتكە كەلدىم. ئاتا-ئانىمغا بولغان ئۆچلۈكۈم كۈچەيدى، ھازىر پەقەت ھاجەتخانغا چېقىش ئۈچۈنلا ئۆيدىن چىقىمەن، باشقا ۋاقىتتا ئۆيدىن چىقمايمەن، كۆپ ئۇخلايمەن، ياخشىراق ئويلىنىشقا قادىر بولالمايمەن، ھەر ئىشتا ئىككىلىنىمەن، ھەتتا دۇنيالىق ھەق-ھوقۇقلىرىمنى ئادا قىلىشقىمۇ قادىر بولالمايمەن. بۇ ھەقتە ماڭا نەسەھەت بېرىشىڭلارنى ئۈمىد قىلىمەن.

تەپسىلىي جاۋاب

بارلىق گۈزەل مەدھىيىلەر ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى بولغان ئاللاھقا خاستۇر.

ئازغۇنلۇق ۋە گۇناھ-مەسىيەت يوللىرى روشەن بولغىنىدەك، ھىدايەت ۋە ئىماننىڭ يوللىرىمۇ ئوپ-ئوچۇقتۇر. لېكىن بىز ئادەتتە ھىدايەت يولىدا ماڭىدىغان ئىرادىمىزنى يوقىتىپ قويىمىز. ھەممەيلى خاتالىق سادىر قىلغۇچى، خاتالىق سادىر قىلغۇچىلارنىڭ ياخشىسى تەۋبە قىلغۇچىلاردۇر.

قېرىندىشىم! سىز ئاللاھقا سەمىي تەۋبە قىلىپ، ئاللاھنىڭ ئالدىدا ياش تۈكۈپ قىلمىشىڭىزغا پۇشايىمان قېلىشىڭىز كېرەك. بۇ ھەقتە ئاللاھ تائالا مۇنداق دەيدۇ: **﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا تَوْبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَّصُوحًا عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَن يُكَفِّرَ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيُدْخِلَكُم جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ﴾** تەرجىمىسى: **«ئى مۆمىنلەر ئاللاھقا سەمىي تەۋبە قىلىڭلار، ئۈمىدىكى، پەرۋەردىگارىڭلار سىلەرنىڭ گۇناھىڭلارنى يوققا چىقىرىدۇ، سىلەرنى ئاستىدىن ئۆستەڭلەر ئېقىپ تۇرىدىغان جەننەتلەرگە كىرگۈزىدۇ.»** [سۈرە تەھرىم 8-ئايەت].

ئاللاھ تائالا يەنە مۇنداق دەيدۇ: **﴿وَتَوْبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهُ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾** تەرجىمىسى: **«ئى مۆمىنلەر! بەختكە ئېرىشىشىڭلار ئۈچۈن ھەممىڭلار ئاللاھقا تەۋبە قىلىڭلار.»** [سۈرە نۇر 31-ئايەتنىڭ بىر قىسمى].

ئاللاھقا تەۋبە قىلىش ۋە كەچۈرۈم سوراپ ئىستىغپار ئېيتىش بارلىق مۇمىنلەر ئۈچۈن بولغان ئومۇمىي چاقىرىقتۇر.

قېرىندىشىم! ئاللاھ تائالا ئۆزىگە دۇئا قىلغان بەندىلىرىنىڭ تىلىكىنى ئىجابەت قىلىپ، قېيىنچىلىقلىرىنى ئاسان قىلىپ بېرىدۇ، ئۇلارنىڭ دات-پەريادلىرىنى ئاڭلاش ئۈچۈن ئۇلارنى سىنايدۇ، ئىمتىھان قىلىدۇ، ئاندىن ئۇلارنىڭ قېيىنچىلىقلىرىنى ئاسان قىلىپ، غەم-قايغۇلىرىنى يوق قىلىدۇ. قېرىندىشىم! تەۋبىنىڭ ئىشىكى كەڭرى ۋە ئوچۇقتۇر، تەۋبە قىلىشقا ئالدىراش، مېنىڭ گۇناھىم چوڭ دەپ ئويلاپ ئاللاھتىن كەچۈرۈم سوراشتىن چېكىنمەڭ! شۇبھىسىزكى، ئاللاھنىڭ رەھىمىتى، كەچۈرۈم قىلىشى، زېمىن ئەھلىنىڭ ھەممىسىنىڭ گۇناھىدىن كاتتا ۋە بۈيۈكتۇر. ئاللاھنىڭ رەھىمىتى غەزىپىدىن ئىلگىرىدۇر.

بىز تۆۋەندە بايان قىلىدىغان ھەدىس سىزدە تەۋبە قىلىشقا بولغان ئۈمىدلىرىنى قوزغىتىپ، ئاللاھنىڭ تەرىپىگە قايتىشىڭىز ئۈچۈن ھەيدەكچى بولغۇسى! ئەبى سەئىد ئەلخۇدرىي رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن رىۋايەت قىلىندۇكى، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: **«سەلەردىن ئىلگىرى قەۋملەر ئىچىدە 99 ئادەمنى ئۆلتۈرگەن بىر ئادەم بار ئىدى. ئۇ زېمىندىكى ئەڭ ئالىم كىشىنى سورىدى، شۇنىڭ بىلەن كىشىلەر ئۇنى بىر راھىبىنىڭ يېنىغا باشلاپ قويدۇ. ئۇ راھىبتىن مەن 99 كىشىنى ئۆلتۈردۈم، ئەمدى مېنىڭ تەۋبە قىلىشىمغا يول بارمۇ؟ دەپ سورىسا، ئۇ راھىب: ياق دەيدۇ. ئاندىن ئۇنىمۇ ئۆلتۈرۈپ ئۆلتۈرگەن ئادەمنىڭ سانىنى يۈزگە يەتكۈزدى. ئاندىن زېمىن ئەھلىدىن ئالىمراق بىر كىشىنى سورىدى. كىشىلەر ئۇنى بىر ئالىم كىشىنىڭ يېنىغا باشلاپ قويدۇ. مەن 100 ئادەمنى ئۆلتۈردۈم مېنىڭ تەۋبە قىلىشىمغا يول بارمۇ؟ دەيدۇ. ئالىم: ھەئە بار، سەن بىلەن تەۋبىنىڭ ئارىسىنى كىم توسۇپ قالالايدۇ. سەن پالانى شەھەرگە بارغىن. ئۇ شەھەردىكى كىشىلەر پەقەت ئاللاھقا ئىبادەت قىلىدۇ، سەنمۇ شۇ كىشىلەر بىلەن ئىبادەت قىلغىن، يۇرتۇڭغا ھەرگىزمۇ قايتىپ كەلمىگىن. بۇ يەر يامان جايدۇر، دەيدۇ. ئۇ كىشى ئالىم ئېيتقان شەھەرگە قاراپ مېڭىپتۇ. يېرىم يولغا كەلگەندە ئۇ كىشىنىڭ ئەجلى توشۇپ، شۇنىڭ بىلەن ئۇ ئادەمنىڭ جېنىنى ئېلىش ئۈستىدە رەھمەت پەرىشتىلىرى بىلەن ئازاب پەرىشتىلىرى تالىشىپ قالدۇ-دە، رەھمەت پەرىشتىلىرى: ئۇ تەۋبە قىلغان، پۈتۈن نىيىتى بىلەن ئاللاھقا يۈزلەنگەن ھالدا كەلدى، دەيدۇ. ئازاب پەرىشتىلىرى: ئۇ پەقەت ياخشى ئەمەللەرنى قىلىپ باقمىغان، دەيدۇ. شۇنىڭ بىلەن بىر پەرىشتە ئادەم سۈرىتىدە بولۇپ، ئۇلارنىڭ قېشىغا كەپتۇ. ئۇلار ئۇنى ئارىسىدا ھۆكۈم چىقارغۇچى قىلىپتۇ. ئۇ پەرىشتە ئۇلارغا: سەلەر ئىككى شەھەرنىڭ ئارىلىقىنى ئۆلچەڭلار، ئۇ قايسى شەھەرگە يېقىن بولسا شۇنىڭغا ھېساب بولسۇن، دەپتۇ. شۇنىڭ بىلەن ئۇلار ئۆلچەپ ئۇ كىشىنىڭ قاراپ ماڭغان شەھەرگە (ئاللاھقا ئىبادەت قىلىدىغان كىشىلەر بار شەھەر) يېقىن ئىكەنلىكىنى بىلىپتۇ. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ جېنىنى رەھمەت پەرىشتىسى ئاپتۇ.» [مۇسلىم رىۋايىتى 2766-ھەدىس].**

ئۇنىڭ گۇناھىنىڭ كاتتىلىقىغا قاراڭ!، 100 ئادەمنى ئۆلتۈردى. ئاندىن ئاللاھ ئۇنىڭ تەۋبىسىنى قوبۇل قىلدى. تەۋبىنىڭ شەرتلىرىدىن: ئىلگىرىكى گۇناھلارنى قايتا سادىر قىلماسلىققا كەسكىن ئىرادە قىلىش بىلەن بىرگە قەتئىي نىيەت قىلىش كېرەك.

سز ناچار-ئەخلاقسىز ھەمراھلىرىڭىزدىن، شۇنداقلا زەھەرلىك چېكىملىك ۋە گۇناھ-مەسىيەتلەرنى ئەسلىتىدىغان بارلىق ئىشلاردىن يىراقلىشىڭ، ۋاقتىڭىزنى سىزگە مەنپەئەتلىك بولغان ئىش-ھەرىكەت ۋە دەرىسلەر بىلەن مەشغۇل قىلىڭ، ئىنتىلىشىڭىز ئاشىدۇ، سىز ياشلىق دەۋرىدە تۇرۇۋاتسىز، قىيامەت كۈنى ۋاقتىڭىز، ياشلىقىڭىز ۋە مال-مۈلكىڭىز توغرىسىدا سوئال قىلىنسىز. بۇ ھەقتە پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام مۇنداق دەيدۇ: **«قىيامەت كۈنى ئىنسان دۇنيادا ئۆمرىنى نېمە بىلەن ئاخىرلاشتۇردى؟، ئىلىم ئۈگىنىپ نېمە ئەمەللەرنى قىلدى؟، مال-دۇنيانى قايسى يول بىلەن تاپتى ۋە قايسى يوللارغا سەرپ قىلدى؟، جىسمىنى-بەدىنىنى نېمە ئۈچۈن قوللاندى؟ دېگەن سوئاللار سورالمىغىچە بەندىنىڭ پۇتلىرى قىمىرلىتىلمايدۇ.»** [تىرمىزى رىۋايىتى 2417-ھەدىس]. شەيخ ئەلبانى بۇ ھەدىسنى تىرمىزىنىڭ سەھىھ ھەدىسلەر توپلىمىدا كەلتۈرگەن.

زەھەرلىك چېكىملىك بالا-مۇسبەتنىڭ بېشى، نىجىس-خەبىسلىكنىڭ مەنبەسىدۇر. ئۇ ئىنساننى ھالاكەتكە يېتەكلەيدۇ، بەزى ۋاقىتتا ئىنسان زەھەرلىك چېكىملىككە ئېرىشىش ئۈچۈن ئۆزىنىڭ دىنىنى ۋە يۈز ئابروۋىنى سېتىۋېتىدۇ. ھەقىقەتەن زەھەرلىك چېكىملىك سىزنى ئاتا-ئانىڭىزغا ناچار مۇئامىلە قىلىشقا ئېلىپ بېرىپتۇ، بۇ چۈشكۈنلىشىشنىڭ ئەڭ خەتەرلىك باسقۇچى، زەھەرلىك چېكىملىك سىزنىڭ مال-مۈلكىڭىزنى كەتكۈزدى، پىكىر قابىلىيىتىڭىزنى يوق قىلىپ، مۈگدەپ يۈرىدىغان ھالەتكە كەلتۈرۈپ قويدى.

سىز روھى ۋە جىسمانى تەرەپلەردىن داۋالىنىش ئۈچۈن ئىشەنچلىك دوختۇرنىڭ يېنىغا تەكرار-تەكرار بېرىپ كۆرۈنۈڭ. زەھەرلىك چېكىملىكنى تەركىقلىغاننىڭ دەرت-ئەلەملىرىگە سەبەب قىلىڭ. ئاللاھنىڭ ئىزنى بىلەن پات پۇرسەتتە بۇنىڭ ياخشى نەتىجىسىنى كۆرىسىز.

ئاللاھ تائالادىن سىزگە سەمىمى تەۋبىگە مۇيەسسەر قىلىشىنى، بۇ كېسەللىكتىن قۇتقۇزۇشىنى، گۇناھلىرىڭىزنى ئەپۈ قىلىپتوغرا يولغا ھىدايەت قىلىشىنى سورايمىز.

ھەممىدىن توغرىنى بىلگۈچى ئاللاھدۇر.